

ताप्ली गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयको

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचयपत्र वितरण कार्यविधि— २०८०

प्रस्तावना :

नेपालको संविधान, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन, २०७४ तथा संयुक्त राष्ट्र संघले पारित गरी नेपाल सरकारको हस्ताक्षर समेत गरिसकेको अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी महासन्धि —२००६ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities-CRPD) उद्देश्य, मर्म र भावना बमोजिम अपालगता भएका व्यक्तिहरुको परिचय पत्र वितरण कार्यविधि बनाउन बाञ्छनिय भएकोले, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको सम्बन्धी अधिकार सम्बन्धि ऐन, २०७४ को दफा ६१ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरि ताप्ली गाउँपालिकाले देहायको अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय पत्र वितरण कार्यविधि २०७५ जारी गरेको छ ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

- (१) यस कार्यविधिको नाम "अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचयपत्र वितरण कार्यविधि, २०७५" रहेको छ ।
- (२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

(२) परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा :

- (क) "ऐन" भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५ समेत) सम्झनु पर्दछ ।
- (ख) "नियमावली" भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन २०७४ अनुसार बन्ने नियमावली सम्झनु पर्दछ ।
- (ग) "स्थानीय तह" भन्नाले गाउँपालिका सम्झनु पर्दछ ।
- (घ) "बडा कार्यालय" भन्नाले स्थानीय तहको बडा कार्यालय सम्झनु पर्दछ ।
- (ङ) "समन्वय समिति" भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५) को दफा ४२ बमोजिमको स्थानीय समन्वय समिति सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद २

उद्देश्य, मापदण्ड

३. उद्देश्य: यस कार्यविधिको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेका छन् :

- (क) विभिन्न प्रकारका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको पहिचान गरी उनीहरूलाई सेवा सुविधामा पहुँच स्थपित गर्न, त्यस्ता सेवा सुविधाहरूको लागि योजना निर्माण गर्न र स्थनीय तह देखि नै विभिन्न प्रकृतिका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको वर्गीकृत लगत राख्न सहज तुल्याउने ।
- (ख) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धि २००६ मा नेपाल सरकारले जनाएको प्रतिबद्धता बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई प्राथमिकताको आधारमा सेवा सुविधाहरू उपलब्ध गराउन सहज बनाउने ।
- (ग) अपाङ्गताको प्रकृति, वर्गीकरण र अवस्थाका आधारमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिले पाउने सेवा सुविधा र अवसरको प्राथमिकताको गर्न सहयोग गर्ने ।

४. परिचय पत्र वितरणका मापदण्ड देहाय बमोजिम रहेका छन् :

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐनको अनुसूचीमा अपाङ्गताको प्रकृतिका आधारमा अपाङ्गतालाई १०(दश) प्रकारमा वर्गीकरण गरिएको छ। अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐनको अनुसूचीमा उल्लेखित गम्भीरताको आधारमा गरिएको अपाङ्गताको वर्गीकरण गरी देहायका चार समूहका परिचय—पत्र वितरण गरिनेछ ।

(क) पूर्ण अशक्त अपाङ्गता: तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई 'क' बर्गको परिचयपत्र उपलब्ध गराईनेछ जुन रातो रंगको पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

१. व्यक्तिको शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी प्रणालीहरूमा भएको क्षति र यसले ल्याएको कार्यगत विचलनको अवस्था असाध्य गम्भीर भई अरुको सहयोग लिएर पनि दैनिक जीवन सम्पादन गर्न असाध्यै कठिन हुने व्यक्ति,
२. सामान्य भन्दा सामान्य दैनिक क्रियाकलापहरू पनि स्वयं गर्न नसक्ने र अन्य व्यक्तिको सहयोग आवश्यक पर्ने तिव्र बौद्धिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, तिव्र रूपमा अटिज्म प्रभावित व्यक्ति, पूर्ण रूपमा दृष्टिविहिन व्यक्तिहरू,
३. दुई वा सो भन्दा बढि प्रकृतिका शारीरिक मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षती भई सबै जसो दैनिक क्रियाकलापहरू अन्य व्यक्तिकै सहयोगमा गर्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरू,
४. निरन्तर रूपमा सघन हेरचाह (स्याहार सुसार) को आवश्यक परिरहने शारीरिक अपाङ्गता भएका व्यक्ति वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू ।

(ख) अति अशक्त अपाङ्गता: तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई 'ख' बर्गको परिचयपत्र उपलब्ध गराईनेछ । जुन निलो पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

१. शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षती वा विचलन भएतापनि निरन्तर वा अधिकांश समय सहयोगी, दोभाषे वा मानव पथप्रदर्शक आदिको सहयोगमा आफ्नो दैनिक क्रियाकलापहरू लगायत हिडडुल र संचार गर्न कठिनाइ हुने व्यक्तिहरू,

२. मष्तिस्क पक्षघात, मेरुदण्डमा चोटपटक वा पक्षघात, हेमोफिलिया, माशंपेशी सम्बन्धी समस्या वा विचलन लगाएत अन्य विभिन्न कारणले शरीरको ढाड, हात, गोडा, कम्मर, आदीले काम गर्न नसकी दैनिक आवागमनको लागि हवीलचियर प्रयोग गर्नुपर्ने अवस्थका व्यक्तिहरू,
३. दुबै हात कुमदेखि वा पाखुरादेखि मुनी पुरै नचल्ने वा गुमाएका, विभिन्न कारणले दुबै हात र गोडा गुमाएका वा नचल्ने, कम्मर भन्दा मुनीको भाग गुमाएका वा नचल्ने, दुबै गोडा वा पुर्ण क्रियाशील नभई बैशाखीको प्रयोग गर्ने व्यक्तिहरू,
४. दृष्टिविहिन र पुर्ण दृष्टिविहिनको परिभाषा अन्तर्गत पर्ने व्यक्तिहरू,
५. संचारको लागि निरन्तर दोभाषे आवश्यक पर्ने पुर्ण रूपमा कान सुन्न नसक्ने (बहिरा), दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरू स्वम गर्न नसक्ने, सिकाईमा समस्या भएका बौद्धिक अपाङ्गता वा अटिज्म भएका व्यक्तिहरू, निरन्तर अरुको सहयोग लिइरहनुपर्ने बहुअपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू,
- (ग) मध्यम अपाङ्गता: तल उल्लेखित अवस्थका व्यक्तिहरूलाई 'ग' वर्गको परिचयपत्र उपलब्ध गराईनेछ । जुन पहेंलो पृष्ठभुमीमा जारी गरिनेछ ।
१. कृत्रिम अंग, क्यालीपर, विशेष प्रकारका जुत्ता जस्ता सहायक सामग्रीको प्रयोग बाट सामान्य हिड्डुल लगाएत दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरू स्वम गर्न सक्ने,
२. विभिन्न कारणले घुँडामुनीको अंगमा मात्र प्रभाव परेको तर सहायक सामग्रीको प्रयोग नगरी पनि सामान्य हिड्डुल गर्न सक्ने,
३. कुम वा पाखुरा भन्दा मुनी एक हात गुमाएका वा हात नचल्ने वा हातले गर्ने काम गर्न नसक्ने,
४. दुबै हातको हत्केलाभन्दा मुनीका कम्तीमा बुढी औंला र चोरी औंला गुमाएका,
५. दुबै गोडाको कुरकुच्चाभन्दा मुनीको भाग नभएका तर सामान्य हिड्डुल गर्न सक्ने,
६. मेरुदण्डमा समस्या भई ढाड कुप्रिएको,
७. सिकाईमा ढिलाई भएका दैनिक क्रियाकलाप स्वयं गर्न सक्ने बौद्धिक आपाङ्गता र अटिज्म भएका व्यक्तिहरू,
८. श्रवणयन्त्रको प्रयोग बाट ठुलो आवाज सुन्न सक्ने सुस्तश्रवण व्यक्तिहरू,
९. शल्यक्रिया बाट स्वरयन्त्र झिकी घाँटीको नली बाट मात्र बोल्नुपर्ने अवस्थ भएका व्यक्तिहरू,
१०. ओठ तालु फाटेको कारण बोली अस्पष्ट भएका व्यक्तिहरू,
११. बोल्दा अडिकने शब्द वा अक्षर दोहोर्याउने समस्या तीव्र भएका भकभके व्यक्तिहरू,

१२. तीन फिट भन्दा मुनीका होचापुट्टा व्यक्तिहरु,
१३. चस्मा र श्रवण यन्त्र दुबै प्रयोग गर्ने श्रवणदृष्टिविहिनव्यक्तिहरु, लेन्स वा म्याग्रीफायरको प्रयोगबाट मात्र पढ्न सक्ने न्यून दृष्टियुक्त व्यक्तिहरु,
१४. अनुवंशीय रक्तश्राव ९हेमोफेलिया सम्बन्धी समस्या भई दैनिक हिँडडुलमा कठिनाई हुने व्यक्तिहरु,
१५. मानसिक वा मनोसामाजिक अपाल्गता भएका व्यक्तिहरु ।
- (घ) सामान्य अपाल्गता: तल उल्लेखित अवस्थका व्यक्तिहरुलाई 'घ' वर्गको परिचयपत्र उपलब्ध गराइनेछ । जुन सेतो पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।
१. शारीरिक मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी सामान्य बिचलन भएका तर दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वम सम्पादन गर्न सक्ने ,
२. हात वा खुट्टा केहि छोटो भएका, एक हातको हत्केला भन्दा मुनी नचल्ने वा गुमाएका एक हातको हत्केला भन्दा मुनीका कम्तीमा बुढी औँला र चोरी औँला भएका व्यक्तिहरु,
३. ठुलो अक्षर पढ्न सक्ने न्यून दृष्टियुक्त व्यक्तिहरु,
४. दुबै गोडाको सबै औँलाका भागहरु नभएका,
५. स्वरयन्त्रलाई ठुलो आवाज सुन्ने तर बोली स्पष्ट भएका सुस्त श्रवण व्यक्तिहरु,

परिच्छेद ३

परिचय पत्र ढाँचा अ समन्वय समिति

५. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको परिचय—पत्रको ढाँचा देहाय बमोजिम हुनेछ । परिचयपत्र वाहेक व्यक्तिको व्यक्तिगत विवरण स्पष्ट हुने गरी नागरिकताको प्रमाण पत्रको ढाँचामा यस कार्यविधिको अनुसुची २ बमोजिम एका पट्टि नेपाली भाषामा र अर्को पट्टि अंग्रेजी भाषामा लेखिएको माथि दफा ४ मा उल्लेखित मापदण्ड अनुसार एक पृष्ठको परिचयपत्र गाम्भीर्यता आधारमा गरिएका ४ वर्गका अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई ४ फरक रंगमा उपलब्ध गराइनेछ ।

६. समन्वय समिति सम्बन्धी व्यवस्था देहाय बमोजिम हुनेछ,

(१) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन २०७४ को दफा ४२ अनसार अपाङ्गता परिचयपत्र वितरण गर्ने समेत कार्यका लागि गाउँपालाकामा देहाय बमोजिमको स्थानीय समन्वय सिमिति रहनेछ :-

(क) गाउँपालिकाको उपाध्यक्ष

-संयोजक

(ख) गाउँपालिकाको महिला सदस्य मध्येबाट गाउँपालिकाले तोकेको महिला सदस्य

-सदस्य

- (ग) गाउँपालिका भित्रका माध्यमिक विद्यालयका प्रधानाध्यापक वा श्रोत व्यक्ति मध्येबाट
गाउँपालिकाको अध्यक्षले तोकेको व्यक्ति -सदस्य
- (घ) गाउँ कार्यपालिकाको अध्यक्षले तोकेको स्थानीय स्वास्थ्य चौकी वा अस्पतालको चिकित्सक -सदस्य
- (ङ) स्थानीय प्रहरी चौकी प्रमुख -सदस्य
- (च) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहो हक, हित र संरक्षणको क्षेत्रमा स्थानीय स्तरमा कार्यरत संघ
संस्थाहरु मध्येबाट गाउँपालिकाको अध्यक्षले मनोनित गरेको संस्थाको प्रतिनिधि १ जना -सदस्य
- (छ) गाउँपालिका भित्रका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु मध्येबाट समन्वय समितिले मनोनयन
गरेको एक जना महिला सदस्य सहित तीन जना - सदस्य
- (ज) नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारका स्थानीय स्तरमा रहेका सम्बन्धित विषय हेर्ने
कार्यालयको कार्यालय प्रमुख -सदस्य
- (झ) गाउँ पालिकाको उपाध्यक्षले तोकेको गाउँपालिकाको कर्मचारी - सदस्य

(२) स्थानीय समन्वय समितिले अपाङ्गता परिचय पत्र वितरणका लागि सिफारिस गर्ने कामका साथै ऐनको दफा ४३ को (च) बमोजिम परिचय पत्र सम्बन्धी कानुनी, संरचनागत तथा अन्य सुधार गर्नुपर्ने विषयमा प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय महिला बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय लगायत सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाउनु पर्दछ ।

परिच्छेद ४

७. परिचयपत्र वितरण:

परिचयपत्र वितरण प्रकृया देहाय बमोजिम हनेछ

- (क) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएको स्थानीय तहको वडा कार्यालयमा अपाङ्गता भएको व्यक्ति सवयं वा निजका अभिभावक वा संरक्षकले अनसूची १ बमोजिमको ढाँचामा परिचयपत्र प्राप्तिका लागि सबै पुष्ट्याई गर्ने कागजातहरु दुई प्रति समावेश गरी निवेदन दिनुपर्नेछ ।
- (ख) दरखास्तमा आफ्नो नाम, स्थायी ठेगाना, उमेर, अपाङ्गता खुलेको लिखत प्रमाणित प्रतिलिपी, पासपोर्ट साइजको (सम्भव भए सम्म अपाङ्गता देखिने गरी खिचिएको) फोटो, अशक्तताको गाम्भिर्यता अवस्था र शरीरका अंगहरुले गर्ने काममा आएको समस्या वा दैनिक क्रियाकलापमा हुने सिमितताहरुको विवरण संलग्न हुनुपर्नेछ । उक्त निवेदनलाई सम्बन्धित वडा कार्यालयले ३ दिन भित्रमा गाउँपालिकाको तोकिएको शाखामा बुझाउनु पर्नेछ ।
- (ग) सम्बन्धित व्यक्तिले पेश गरेको निवेदन उपर कुनै कागजात प्रमाण नपुगी परिचयपत्रका लागि सिफारिस गर्न उपयुक्त नदेखिएमा सो व्यहोरा निवेदकलाई ३ दिन भित्र जानकारी दिइनेछ ।

(घ) वडा कार्यालयले सिफारीस गर्न नसिकने भनी दिएको जानकारी निवेदकलाई चित्त नवझे सुचना पाएको १५ दिन भित्रमा यस गाउँपालीकामा निवेदन दिन सक्नेछ ।

(ङ) कार्यापालिकाको सम्बन्धित शाखाले प्राप्त निवेदनलाई सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण प्रणालीमा समावेश हुनेगरी नेपाल सरकारबाट मान्यता प्राप्त चिकित्सकको सिफारिस बमोजिम समन्वय समितिबाट बर्ग समेत खुलाई निर्णय गराउनु पर्नेछ ।

(च) यसरी प्राप्त भएको निवेदन समेत समावेश राखी समन्वय समितिको बैठकमा पेश गर्नु पर्दछ । निवेदकले पेश गरेका कागजात र अन्य सम्भाव्य तथ्य प्रमाणका आधारमा निजले परिचय पत्र पाउने देखियो भनी समन्वय समितिले सिफारीस गरेमा निजलाई परिचयपत्र वितरण गरी यसको जानकारी निवेदक तथा वडा कार्यालयमा समेत दिइनेछ ।

(छ) सामान्यतया अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयमले आफ्नो परिचयपत्र विझिलिनुपर्दछ । अित अशक्त वा पुर्ण अशक्त अपाङ्गता भएका कारणले परिचय पत्र बुझिलन आउन नसक्ने भएकामा वडा कार्यालयको सिफारीसमा परिवारको सदस्य, संरक्षक वा निजको बसोबास गर्न स्थानीय निकायका पदाधिकारीले निजलाई बझाउने गरी विझिलिन सक्नेछन् ।

(ज) परिचय-पत्र प्राप्त व्यक्तिको वर्गिकृत लगत स्थानीय तहले कम्प्युटराईज गरी आफ्नो कार्यालयमा राखी चौमसिक रूपमा प्रदेश र संघको सम्बन्धित मन्त्रालयमा जानकारी गराउनु पर्दछ ।

(झ) समन्वय समितिले परिचय पत्र दिने भनी ठहर गरेका व्यक्तिलाई यस कार्यालयले अनुसुची २ बमोजिमको परिचय पत्र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई निशुल्क उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(ञ) अपाङ्ग समितिको निर्णय बमोजिम परिचयपत्रमा गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हस्ताक्षर हनेछ । प्रचलित कानूनको अधिनमा रही अन्य अधिकृत कमचारीलाई समेत अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

८. अपाङ्गता परिचय —पत्रको ढाँचा :

अपाङ्गता परिचय पत्र वितरण निर्देशिका २०६५ को अनुसुची ३ बमोजिमको परिचय पत्रको ढाँचा यस काय विधिको अनुसुची २ बमोजिमको हनेछ । अपाङ्गता परिचय पत्रको आकार नेपाली नागरकताको प्रमाण पत्रको आकार बराबरको हनेछ ।

९. अन्य स्थानीय तहबाट परिचयपत्र वितरण गर्ने :

स्थानीय ठेगानामा बसोबास नभएका र विभिन्न अवरोध तथा शरीरिक वा मानिसक अवस्थाको गम्भीर्यताको कारण आफ्नो स्थायी बसोबास भएको जिल्लामा गई अपाङ्गता परिचय पत्र प्राप्त गर्न असमर्थ व्यक्तिहरूका लागि निजको स्थायी बसोबास भएको स्थानको सम्बन्धित स्थानीय तहबाट परिचय पत्र निलिएको सुनिश्चित भएका दफा ७ को प्रकृया पूरा गरी परिचय पत्र प्रदान गरेर सम्बन्धित स्थानीय तहलाई जानकारी गराउन सिकनेछ ।

१०. प्रतिलिपि सम्बन्धी व्यवथा :

- (१) परिचय पत्र हराई, नासिइ वा विग्रिई परिचय पत्रको प्रतिलिपी लिनु पर्ने भएमा आफ्नो स्थायी ठेगाना भएको स्थानीय तहको वडा कार्यालयमा यथार्थ विवरण र कारण खलाई सिफारसका लागी निवेदन दिन पर्नेछ ।
- (२) वडा कार्यालयले सबै व्यहोरा बिझि निवेदकको माग मनासिब देखिएमा परिचय पत्रको प्रतिलिपि उपलब्ध गराउन प्राप्त निवेदन तथा अन्य कागजातको प्रतिलिपी वडा कार्यालयमा राखी निवेदकले पेश गरेको सकल कागजात सहित सिफारिस गरी गाउँपालिकामा पठाउनु पर्नेछ ।
- (३) वडाले सिफारीस सहित प्राप्त भएको निवेदनको आधारमा शाखाको अभिलेख वा स्थानीय समन्वय समितिमा पेश गरी समितिको निर्णय अनुसार अपाङ्गता परिचय पत्रको प्रतिलिपि निःशुल्क उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- (४) प्रतिलिपिको लागी प्राप्त भएको निवेदनका विषयमा सो परिचय पत्र बाहेक व्यक्तिले पहिले प्राप्त गरेको परिचय पत्रमा हेरफेर गर्नु पर्ने देखिएमा समितिमा पेश गरी सो समितिबाट प्राप्त निर्देशन अनुसार गर्नु पर्नेछ ।
- (५) यस कार्यविधिको प्रतिकूल कार्य भएमा प्रचलित कानूनमा व्यवथा भए वमोजिम सजाय हुनेछ ।

११. अभिलेख सम्बन्धि व्यवस्था

- (१) सम्बन्धित वडा कार्यालयले आफ्नो क्षेत्रमा भएका कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु मध्ये परिचय पत्र पाएका व्यक्तिहरुको अपाङ्गताको प्रकृति र गम्भिर्यता लगाएत अन्य आवश्यक विवरण खुल्ने गरी नियमित रूपमा अध्याविधिक गरी त्यसको चौमासिक विवरण तयार गरी नियमित रूपमा गाउँपालिका समन्वय समितिलाई समेत पठाउनु पर्दछ ।
- (२) गाउँपालिकाले परिचय पत्र वितरण गरेपछि यसको जानकारी परिचय पत्र ठेगाना भएको वडा कार्यालयलाई दिनुपर्दछ ।
- (३) गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र रहेक कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अभिलेख राखी त्यसको तथा अपाङ्गता चौमासिक प्रतिवेदन प्रदेश सामाजिक विकास मन्त्रालय महिला बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय र संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद-५

विविध

१२. विवध

(१) गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्राधिकार भित्र रहेका विकट तथा दुर्गम गाउँहरूमा रहेका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि अपाङ्गता परिचय पत्र लगाएतको सेवा सरल तरिकाले उपलब्ध गराउन कम्तीमा वर्षको एक पटक ती ठाउँहरूमा परिचय पत्र वितरण सम्बन्धी घुम्ती शिविर सञ्चालन गर्नु पर्दछ ।

(२) यो कार्यविधि लागु हुन अगाडी प्राप्त गरेको अपाङ्गता परिचय पत्र सम्बन्धित गाउँपालिकामा बुझाई यो कार्यविधि जारी भएको मितिले १ वर्ष भित्रमा यस कार्यविधि बमोजिमको परिचय पत्र लिनु पर्नेछ । यस अघि जारी भएका परिचय पत्र एक वर्ष पछि स्वतः मान्य हुने छैन ।

(३) यस कार्यविधिमा भएको प्रावधान अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अन्य प्रचलित कानूनसँग बाझिएमा बाझिएको हद सम्म स्वतः अमान्य हुनेछ ।

(४) अपाङ्गता परिचय पत्र वितरण सम्बन्धमा यस कार्यविधिमा उल्लेख नभएको विषयमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अन्य प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

१३. नविकरण सम्बन्धी व्यवस्था:

(५) गाउँपालिकाले हरेक आ.व शुरु हुन अगावै नेपाल सरकारबाट मान्यता प्राप्त चिकित्सक/ डाक्टर झिकाई हरेक वडामा घुम्ति शिविर सञ्चालन गरी सबै समन्वय समितिको निर्णय बमोजिम सबै लाभग्राहीको परिचयपत्र नविकरण तथा वर्गको पुनरावलोकन गर्नु पर्नेछ ।

अनुसूची १

अपाङ्गता भएक व्यक्तिको परिचयपत्र पाउनको लागि दिने
निवेदनको ढाँचा

श्री प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू

ताप्ली गाउँपालिका

विषय : अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचयपत्र पाउँ ।

महोदय,

म अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचयपत्र पाउन योग्य भएकाले निम्न लिखित विवरण राखि परिचयपत्र पाउन यो निवेदन पेश गरेको छु । मैले पेश गरेको विवरण ठीक साँचो छ, झुट्टा ठहरेमा प्रचलित कानून बमोजिमको सजाय भोग्न मञ्जुर छु ।

१. नाम थर.....उमेर.....िलडग.....

२. प्रदेश:

३. ठेगाना:-

(क) स्थायी ठेगाना:..... पालिका वडा न. ....टोल.....

(ख) अस्थायी ठेगाना:.....पालिका ,वडा न.....टोल.....

(ग) सम्पर्क टेलिफोन वा मोबाइल न.....

३. संरक्षक र अभिभावकको नाम थर .....निवेदकको नाता.....

४. संरक्षक र अभिभावकको टेलिफोन वा मोबाइल न.....

५. नेपाल सरकारको परिभाषा वा विर्गिकरण अनुसार अपाङ्गताको प्रकार.....

६. नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गिकरण अनुसार अशक्तताको आधारमा अपाङ्गताको प्रकार.....

७. शरीरको अंग, संरचना, प्रणालीमा आएको क्षतिको विवरण.....

.....

८. क्षति भएपछि दैनिक क्रियाकलापमा आएको अवरोध वा सिमितताको विवरण

.....

.....
.....
९. अपाङ्गताको कारण उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनहोस ।

- (क)रोगको दीर्घ असर   (ख)दर्घटना   (ग)जन्मजात
(घ)सशस्त्र द्वन्द्व   (ङ)वंशानुगत कारण   (च)अन्य .....

१०. सहायक सामग्री प्रयोग गर्नु पर्ने आवश्यकता भएको वा नभएको उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनहोस
(क)भएको   (ख)नभएको

११. आवश्यकता भएको भए कस्तो प्रकारको सहायक सामग्रीको प्रयोग गर्नुपर्ने हुन्छ
.....

१२. सहायक सामग्री प्रयोग गर्ने गरेको/नगरेको (उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनहोस)

- (क)गर्ने गरेको   (ख)गन नगरेको

१३. सहायक सामग्री प्रयोग गर्ने गरेको भए सामग्रीको नाम:—————

१४. अन्य व्यक्तिको सहयोग विना आफ्ना कस्ता-कस्ता दैनिक कार्य गर्न सक्नुहुन्छ

- (क).....(ख).....(ग).....
(घ).....(ङ).....(च).....

१५. अन्य व्यक्तिको सहयोग लिनुहुन्छ भने कुन कुन कामको लागि लिनु हुन्छ

- (क).....(ख).....(ग).....
(घ).....(ङ).....(च).....

१६. पछिल्लो शैक्षिक योग्यता:

- (क) प्राथमिक तह   (ख) निम्न माध्यमिक तह   (ग)माध्यमिक तह
(घ)उच्च माध्यमिक तह   (ङ)स्नातक तह   (च) स्नातकोत्तर तह
(छ)विद्ययावारिधी तह

१७. कुनै तालिम प्राप्त गर्नु भएको भए मुख्य तालिमहरूको नाम लेखुहोस
.....
.....
.....

१८. हालको पेशा:

(क)अध्ययन

(ख)कृषि व्यवसाय

(ग)स्वरोजगार

(घ)अध्ययन

(ङ)सरकारी सेवा

(च)निजि क्षेत्रमा सेवा

(झ)केही नगरेको

(ञ)अन्य

निवेदक

नाम, थर.....

हस्ताक्षर.....

मिति.....

नेपाल
सरकारको
निशान छाप

अनसची २

तस्विर

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचयपत्रको ढाँचा

ताप्ली गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

रुपाटार, उदयपुर कोशी प्रदेश, नेपाल

परिचयपत्र नम्बर : परचयपको कार:

अपाङ्गताको परिचय पत्र

१) नाम थर:

२) ठेगाना: देश..... िजला.....थानीय तह.....वडा न.....टोल.....

३) जमिमित :

४) नागरीकता नबर:.....

५) िलङ्ग:.....

६) र समह .....

७) अपाङ्गताको किसिम : प्रकृतिको आधारमा..... गाभीरता.....

८) बाबु/आमा वा संरक्षको नाम थर.....

९) परिचयपत्र वाहकको हस्ताक्षर :

परिचय पत्र प्रमाणित गर्ने

नाम थर.....

हस्ताक्षर.....

पद.....

मिति.....

"यो परिचयपत्र कसैले पाएमा नजिकैको प्रहरी कार्यालयमा वा गाउँपालिका कार्यालयमा बुझाइदनुहोला"

Annex 2

Disability Identity Card Format

Photo

Stamp

Behind

Tapli Rural Municipality

Office of the Rural Municipal Executive

Rupatar, udayapur ,Koshi .Province,Nepal

Disability Identity Card

ID Card Number:.....ID Card Type:.....

1)Full Name of Person.....

2)Address:Province.....District.....Local Level.....Ward no.....

3)Date of Birth .....

4)Citizenship Number:.....

5)Sex:.....

6) Blood Group.....

7)Types of Disability:On the basis of nature.....on the basis of
Severty.....

8)Father Name /Mother Name or Guardain.....

9)Signature of Id Card Holders.....

Approved by.....

Name .....

Signature.....

Designation.....

Date.....

"If somebody finds this ID Card,please deposite this in the nearby police station or Rural Municipality
Office"

अनसची ३

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको कार्यालयमा राखिने अभिलेखको ढाँचा

क्रम संख्या :

अपाङ्गता परिचयपत्र नम्बर : परिचयपत्रको प्रकार.....

१)नाम,थर:

२)ठेगाना (स्थायी) प्रदेश : जिल्ला : स्थानीय तह : वडा :

३)ठेगाना (अर्थाई) प्रदेश : िजिल्ला: स्थानीय तह : वडा :

४)जन्म मिति : ५)नागरिकता नम्बर : ६)लिङ्ग:

७)रक्त समह ८)विवाहित/अविवाहित:

९)ठेगाना : प्रदेश जिल्ला : स्थानीय तह : वडा:

१०)अपाङ्गता भएको व्यक्तिसँगको नाता :

११)पछिल्लो शैक्षिक योग्यता :

१२)अध्ययनरत विद्यालयज वा कलेज: अध्ययन नगरेको पढाई सकेको

१३)पेशा:

१४)अपाङ्गताको किसिम :

क)अपाङ्गताको प्रकृतिको आधारमा.....

ख)अपाङ्गताको गम्भीर्यताको आधारमा.....

१५.कस्ता दैनिक कृयाकलापहरु गर्न सकिन्छ

१६)कता दैनिक कृयाकलापहरु गर्न सिकदैन

१७)सहायक सामाग्री आवश्यक पर्ने नपर्ने

आवश्यक पर्ने भए के .....

१८)हाल सहायक सामाग्री पाएको नपाएको १९)परिचयपत्र बाहकले प्राप्त गरेका अन्य सेवा ,सुविधा

२०)परिचयपत्र बाहकलाई आवश्यक परेका अन्य सेवा सुविधाहरु